

AZ EGÉSZ NAPOS ISKOLA – KONCEPCIÓ FEJLESZTÉSE: AZ ENI NEVELÉSI- OKTATÁSI PROGRAMJA

Mayer József

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

Köznevelési reformok operatív megvalósítása

TÁMOP-3.1.15-14-2014-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Amiről szó lesz

1. Miért van szükség az egész napos iskolára?
2. Az egész napos iskola koncepciója és annak fejlesztése

EURÓPA 2020 STRATÉGIA

3 egymást támogató prioritás:

Intelligens növekedés: **tudáson és innováción alapuló** gazdaság kialakítása.

Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság.

Inkluzív növekedés: **magas foglalkoztatás**, valamint szociális és területi **kohézió** jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

Alapvető célkitűzések:

A 20–64 évesek legalább 75%-ának munkahellyel kell rendelkeznie.

– Az EU GDP-jének 3%-át a K+F-re kell fordítani.

– Teljesíteni kell a „20/20/20” éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket (ideértve megfelelő körülmények között a kibocsátás 30%-kal történő csökkentését).

– Az iskolából kimaradók arányát 10% alá kell csökkenteni, és el kell érni, hogy az ifjabb generáció 40%-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel.

– 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát.

Mi az alapprobléma tehát? Kiknek kell tehát esélyt* nyújtani?

A Tanács 2003. május 5–6-i következtetéseiben megállapította, hogy a korai iskolaelhagyók arányának 2010-re 10% alá kellene csökkennie.

E referenciaértéket nem sikerült elérni. Jelenleg a fiatalok egy hetede a felső középfokú tanulmányainak befejezését megelőzően kilép az oktatásból, illetve a képzésből.

*Lásd erről: Az első, a második és az n-edik iskolai esély¹ A tanulmány alapját az Országos Közoktatási Intézetben zajló „Második esély iskolák” 2003–2006 program eredményei képezik, amelyeket három kötetben jelentettünk meg. Esélyt nyújtó iskolák. Országos Közoktatási Intézet, 2004; A második esély iskolái. Országos Közoktatási Intézet, 2005; Hátránykompenzáló és esélynövelő iskolák. Országos Közoktatási Intézet, 2006

Alapkérdés és lehetséges válasz

Kérdés: Miképpen lehet eredményesebbé és hatékonyabbá tenni az oktatási intézményeket a tanulók és a tanulás támogatása érdekében?

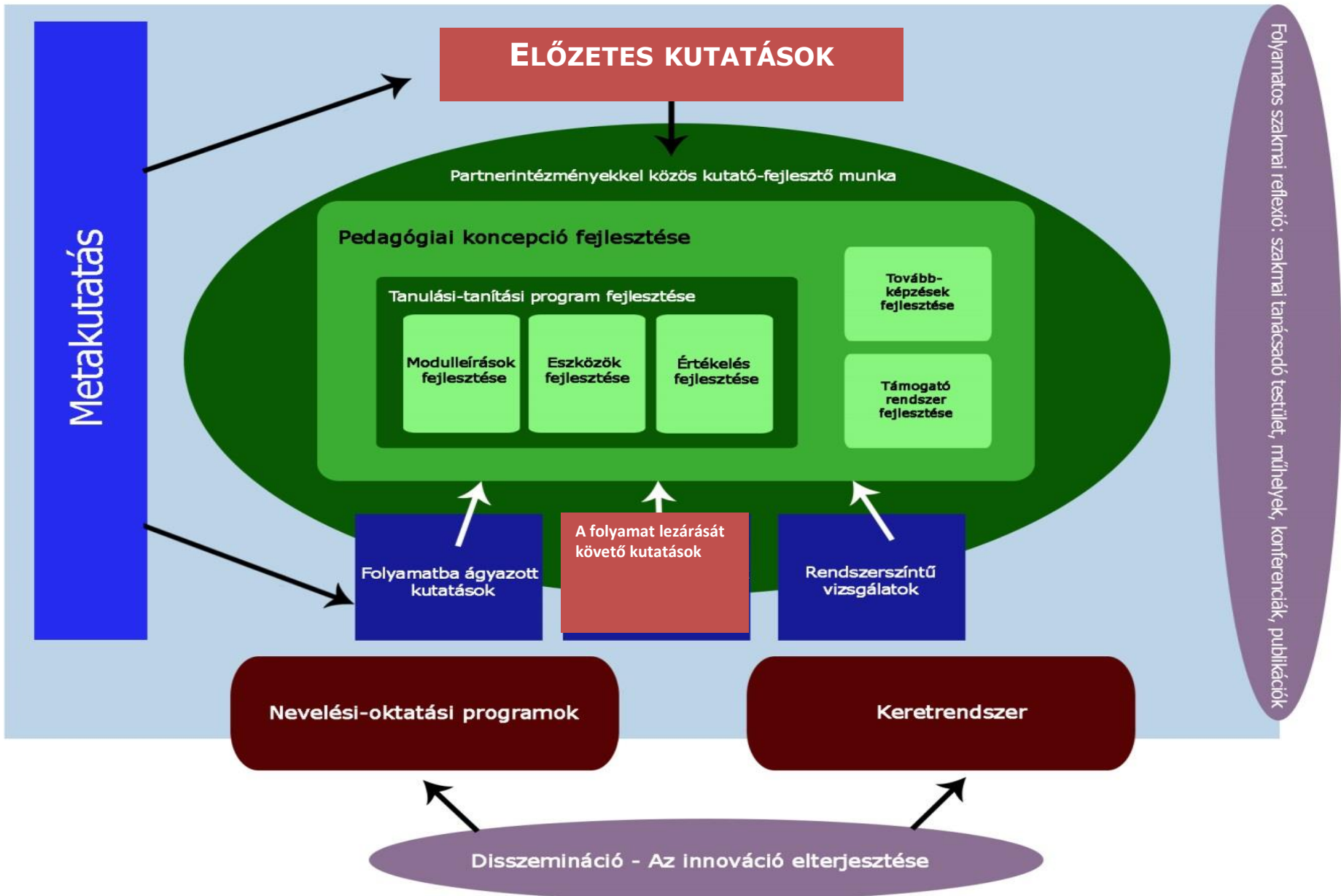
Válasz: Egy lehetséges út az egész napos iskola*, a lehetőségek iskolája

(*Jogszábaályi háttér: Nkt 4.§, Nkt 26.§, Nkt 27.§, Nkt 46.§, (VIII.31) EMMI rendelet)

Az egész napos iskola konceptiójának fejlesztése

A fejlesztés rendszere

A keretprogramok

ENI - AF

Milyen iskolára van szükségünk?

Amelyre a személyre szabott pedagógia alkalmazása, a kompetencia alapú megközelítés a jellemző.

Amely elfogadja a változó és sokféle szükségleteket és célokat.

Amelyben a tanulói sokféleség kezelését örömforrásnak tartja.

Nemcsak a tudás átadásának, hanem a tanulás megszervezésének is a színhelye. Olyan műhely, amelyben a résztvevőknek egyéni tanulási céljaik és ezek megvalósítására szervezett programjuk van.

Az egész napos iskola - együttműködve az iskolán kívüli szervezetekkel, ellátásokkal, szülőkkel - egész nap, az oktatás hagyományos keretei mellett több, a tanulókat és a szüleiket célzó tevékenységnek is helyet ad.

Mi támogatja a hétköznapiakat?

Modulok

Az egész napos iskola modulrendszere

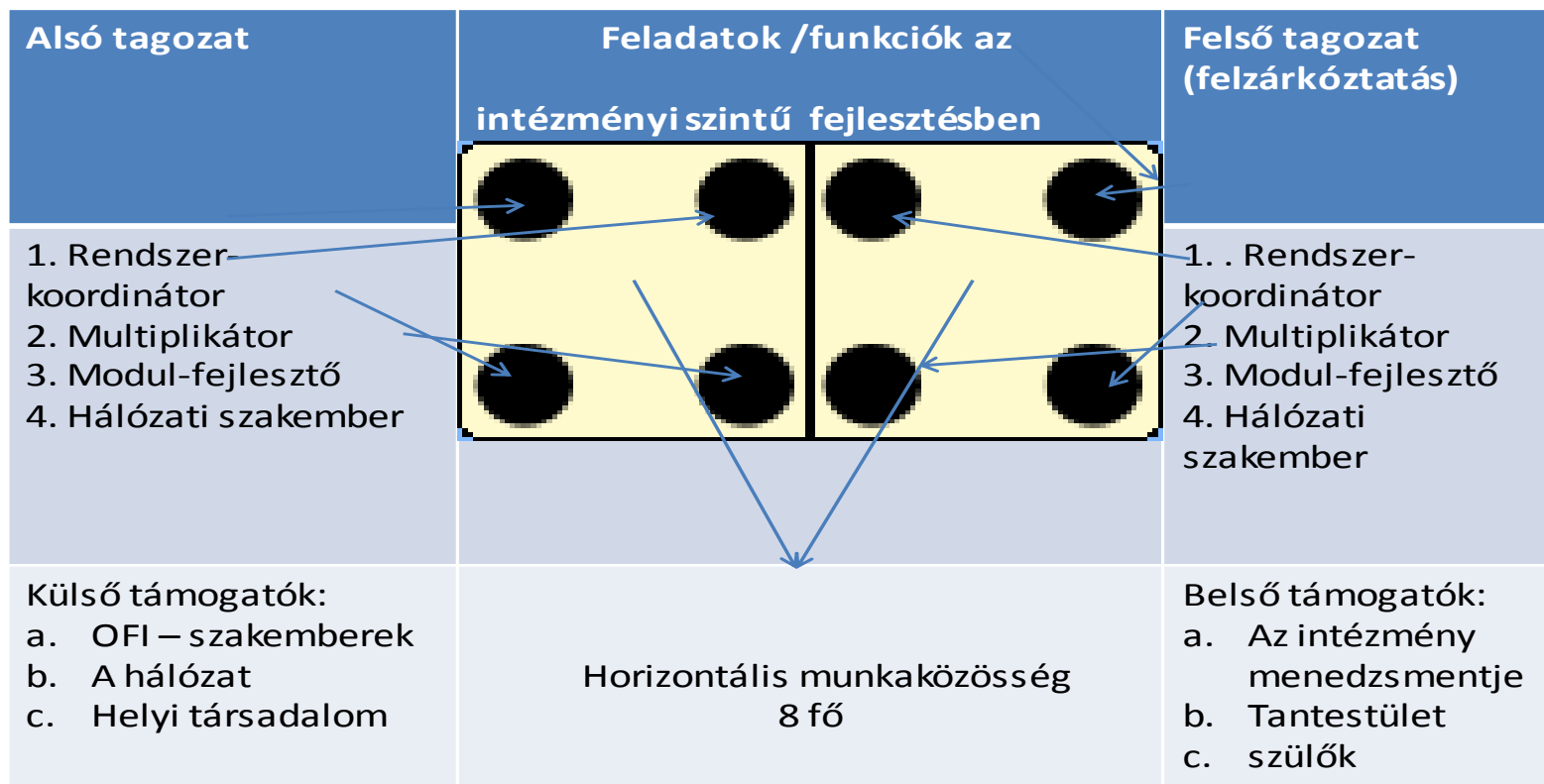
Modulok	<i>Tanítási-tanulási folyamathoz köthető tevékenységek modul</i>	<i>Szociális kompetenciák fejlesztéséhez köthető tevékenységek modul</i>	<i>Szabadidőhöz köthető tevékenysé- gek modul</i>	<i>Pedagógusok kézikönyve modul</i>
Tematikus egységek	Tehetséggondo- zás	Önismeret, együttműködés	Mindennapos testnevelés	Módszertár
	Felzárkóztatás, korrepetálás	Konfliktuskezelés	Hobbi, játék	Eszköztár
	Differenciálás	Beilleszkedés	Életmód	Útikönyv
	Különleges igények			

A hétköznapok ritmusa

	Kerete az RJR-modell alapján (ráhangolódás, jelentésteremtés, reflexiók).	A szakasz funkciója
7.45 – 8.30 45 perc	Modulok: bevezetés, ráhangolódás	Ráhangolódás
8.30 – 10.00 (90 perc)	Tanóra	Jelentésteremtés, (tartalomfeldolgozás, fejlesztés, felkészülés, szabadidő eltöltés stb.)
10.00 – 11.00 (60 perc)	Modulok: Sport – pihenés	
11.00 – 12.30 (90 perc)	Egyéni menü: differenciálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás, egyéni (házi) feladat adás.	
12.30 – 13.30 (60 perc)	Ebéd, szabadidő	
13.30 – 14.30 60 perc	Modulok: tudomány, művészet	
14.30 – 15.30 (60 perc)	Tanóra	
15.30 – 16.00 (30 perc)	Modulok – zárás	Reflexiók

A fejlesztés szereplőinek támogatása

Pedagógus partnereink feladatai, együttműködése

Az új paradigma filozófiája

Inklúzió – szociális kompetencia

Magas foglalkoztatás,
szociális és területi kohézió

Tehetséggondozás, felzárkózás, személyiség gazdagítás

Tanulási kudarcok csökkentése
Iskolai konfliktusok számának csökkentése
Tanulással kapcsolatos motiváció erősítése
Szülők bevonása – társadalmi befogadás

Versenyképesség

Tudáson és innováción alapuló gazdaság

Tudás – tanulási kompetencia

Az iskolából kimaradók arányának 10% alá csökkentése

Az intézmények elköteleződése

A személyre szabott pedagógia alkalmazása, a kompetencia alapú megközelítés a jellemző.

Elfogadják a változó és sokféle szükségleteket és célokat.

A tanulói sokféleség kezelését a tanuló bevonására és pozitívumaira építő tanulás jellemzi.

A különbözőséget a tanár úgy értelmezi, mint az oktatás-nevelés egyik tápláló forrását és erősségét.

A pedagógusok elköteleződése

Olyan műhelymunka folyik, amelyben a résztvevőknek egyéni tanulási céljaik és ezek megvalósítására szervezett programjuk van.

A helyi társadalom elköteleződése

Az egész napos iskola - együttműködik az iskolán kívüli szervezetekkel, ellátásokkal, szülőkkel.

Egész nap, az oktatás hagyományos keretei mellett több, a tanulókat és a szüleiket célzó tevékenység is szerepet kap.

Az ENI lehetséges előnyei – az említések számában

1. **Esély a gyengébb képességű tanulóknak a felzárkóztatásra, lehetőség a korrepetálásra, a tehetséggondozásra**
2. **Idő és tér a szociális kompetenciák elsajátítására**
3. **Lehetőség a hétköznapi kompetenciák gyakorlati megerősítésére**
4. **Lehetőség a tanulók alaposabb megismerésére**
5. **Eredményesebb, hatékonyabb tanár-diák kapcsolat kialakításának esélye**
6. **Sikerélményhez juttatás a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára**
7. **A problematikus tanulók magatartásának javítása**
8. **A sajátos nevelési igényű tanulók kompetenciafejlesztéséhez szükséges szintér kialakítása**
9. **A tanulók érzelmi intelligenciájának fejlesztése**
10. **A szülők számára nyitottabbá válhat az iskola**

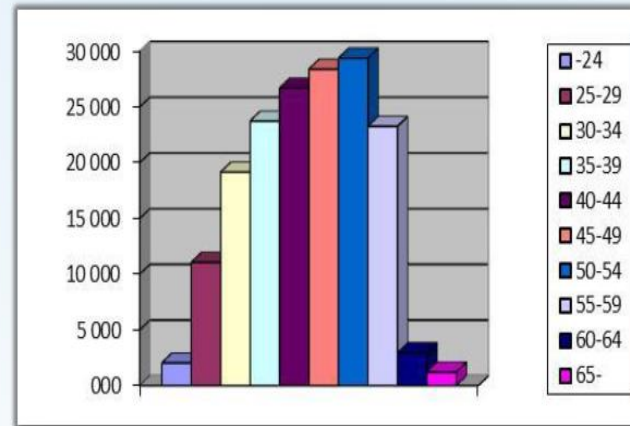
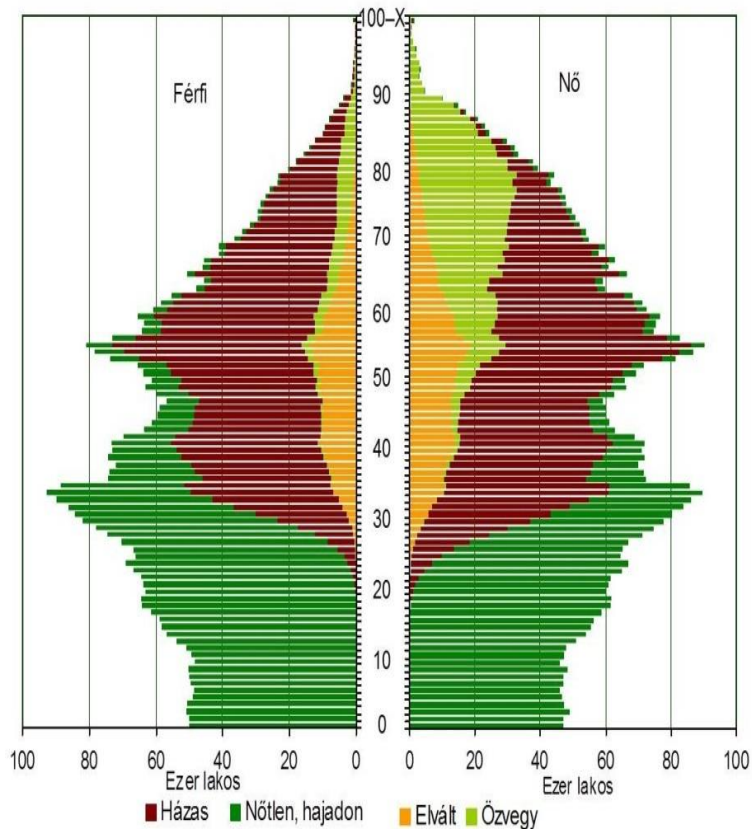
Az ENI lehetséges hátrányai – az említések számában

- 1. A tanárok motiváltsága rendkívül alacsony szintű (egész napos „bent tartózkodás”)**
- 2. Egyensúly kiépítésének nehézségei a tanulás és a szabadidő hasznos eltöltése között**
- 3. A felelősség kérdése**
- 4. A „couch potato generation” problémája és annak kezelése, a Z-generáció meg nem értése**
- 5. A szoros együttműködés hiánya a pedagógusok között**
- 6. Aktuális problémák háttérbe szorítják az innovatív hajlandóságot**
- 7. A szülőkkel való eredménytelen kommunikáció**
- 8. A megszokott tanítási kultúrához való ragaszkodás**
- 9. A program során felmerülő tárgyi feltételek biztosítása**

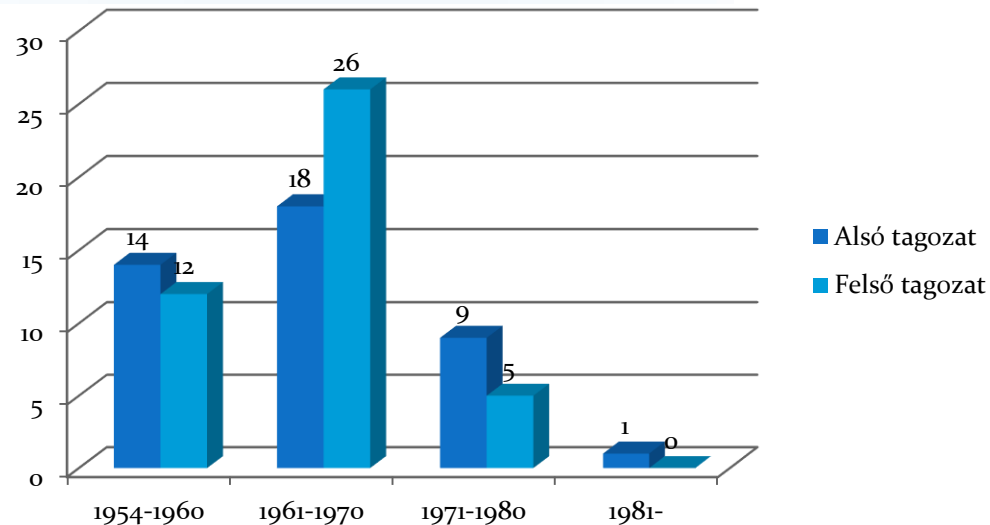
**A pedagógus
Probléma vagy??**

Akik a fejlesztést végezték és akikre a működtetés hárul

A népesség száma nem, életkor és családi állapot szerint,
2009. január 1.

Pedagógusok életkor szerinti megoszlása (forrás: KIR)

A rendelkezésre álló kompetenciák

1. Általában hosszú – akár több évtizedes – tanítói-tanári tanítási gyakorlat
2. Átlagosan 8-10 darab 30-60-120 órás továbbképzésen való részvétel, amelyek a közoktatásban felmerülő legfontosabb nehézségek, problémák megoldására készítik fel a pedagógusokat
3. Néhány nagyobb programban elvégzett részfeladatok (mentorálás, változáskezelés stb.)
4. A szakmai fejlődést támogató egyéb készségek megszerzése (grafológia, agykontroll stb.)

Kutató-fejlesztő innovációs központok kialakítása

**Bázisiskolák
létrehozása**

Mitől bázisiskola a bázisiskola?

1. Tudja működtetni gyakorlatban az egész napos iskolát
2. Ezt a tudást szervezett keretek között át tudja adni a fejlesztésre felkészült iskoláknak

A megszerzett tudás adaptálása - mi történik jelenleg a 9 iskolában?

1. A menedzsment felkészítése
2. A tantestület felkészítése
3. Az ENI térségi szintű kommunikációja (tájékoztatók, konferenciák, szakmai napok szervezése)
4. Tájékoztató füzet készítése

A fejlesztők által végzett tevékenységek:

- a. Interjúk készítése, kérdőívezés, reflexiós anyagok gyűjtése, elemzése
- b. Rendezvényszervezés/lebonyolítás
- c. Szakmai anyagok készítése
- d. Előadások megtartása

Szakirodalmi háttér

What Schools for the Future? – tapasztalatai (OECD 2001)

A Jövő Iskolája OECD Projekt: A jövőről való gondolkodás a gyakorlatban. (A magyarországi projekt dokumentumai, OKM, Európai Ügyek Fiosztálya, Budapest, 2007) http://www.okm.gov.hu/doc/upload/200801/jovo_oecd_080125.pdf

„Every Child Matters” a brit kormány 2003-ban indult komplex programja, ami biztosítani szeretné, hogy minden gyermek kibontakoztathassa a benne rejlő lehetőségeket

Extended school témában honlapok információi: <http://www.teachernet.gov.uk/wholeschool/extendedschools/>,
<http://www.dcsf.gov.uk/everychildmatters/ete/schools/extendedschools/extendedschools/>

„Az egész napos iskolák fejlődésének tanulmányozása”
(Studie zur Entwicklung von Ganztagschulen /StEG/, <http://www.projekt-steg.de/>)

All-Day, All-Year Schools (The rapid development of research on all-day schools.
<http://www.goethe.de/wis/fut/bko/en4420519.htm>) Michael Pfeifer, Heinz Günter Holtappels: Improving Learning in All-Day Schools: results of a new teaching time model, European Educational Research Journal, 2008.7.2.232

European Agency tapasztalatai (www.european-agency.org)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.ofi.hu

Készült a TÁMOP-3.1.1-11/1-2012-0001 XXI. Századi Közoktatás (fejlesztés, koordináció) II. szakasz keretében.

Köznevelési reformok operatív megvalósítása
TÁMOP-3.1.15-14-2014-0001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE